

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis Barzaei Herovm Helvetiorvm Epistolae

Barzaeus, Johannes

Fribvrgi Helvetiorvm, 1657

5. Vitam & mortem B. F. Nicolai à Flûe.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13014

Imp. F. G. citatus, sub Pipino & Carolo Magno. H. Vide pro his Flosculos Historiarum Ioannis de Bussières, parte alterâ, c. 4. Itemq; Bartholom. Chasanzum in Catalogo Gloriæ Mundi. I. Turfell. l. 4. in M. Anton. Imp. K. Gabriel Bucellinus in Nucleo Histor. uniuers. in Regno Galliarum, &c. Legationem hanc Romanam obière DD. Ludouicus Schürpf, Lucernas; Gualterus im Hof, Vrius: Rudolphus Reding, Suicus: Ioann. Iacobus à Staal Solodoranus, Viri in sua quisq; Republicâ magni.

V.

A R G V M E N T V M.

ORbis miraculum Lectori hîc proponitur F. Nicolaus à Flüe, inclitum illud Vnderualdia ac totius Heluetiæ iubar: cuius admirabilem vitam, incolis iuxta atq; accolis in pretio habitam, simulq; rariora quædam, cum vitam ipsam comitata, tum mortem subsecuta prodigia, breuiori hac epitome insinuat Anachoretæ eiusdem conterraneus, olim hac super re ad Gregorium P. P. XIV. unâ cum illustri viro Melchiorè Luffio E. A. Legatus Tractatur materia hæc libro peculiari à Ioan. Ioach. Eichhorn, & accuratiùs à Petro Hugone S. I. Vbi, quicquid ferè epistolâ hac de B. viro asseritur, implicitum habetur.

MELCHIOR IM FELD, Eques auratus.
ANDREAE S. R. E. CARDINALI ab
Austria, Episcopo Constantiensi &c.

De prodigiosa vita F. NICOLAI à Flüe,
Eremitæ Vndervaldensis.

VEstâ columbinis, ad stagna Acronia, pennis
E Subsiluanâ, littera, tende plagâ:

M 3

Perq;

Perq; lacus patrios, per amœna, per hirta viarum,
Extimum in Heluetico limite quære lacum.

Quære palatinas, positis anfractibus, ædes,
Seruantemq; pedum Pontificale, domum:
Siue *Marisburgum*, seu te *Constantia* captet.

Quæritos pandet postis uterque lares,
Magnus ibi Princeps, & magni pastor ouilis,
Protegit illustres cui sacra mitra comas,
Qui sibi commissum, sit quanquam extensio juris
Maxima, clementi pascit amore gregem;
Te quoque munificâ non dedignabitur aulâ
Virtuti hæc clausas non habet Aula fores.

Nobile virtutis portas insigne; benigno,
Intuitu ejusdem, constituere loco.

Materies ut digna viro, sic digna relatu.

Debet nôsse suam si quoque Pastor ouem
NICOLEOS de *RVPE* hic est, quo sanctius uno
Aetherij nobis nil tribuere Dij. (cus)

Quem natura sagax, quem mundus, Olympus, & Or-
Quondam inter patrios obstupuere rubos.

Cuî gula, cuî luxus, vasti cuî gloria mundi
Siue minus nihilo, siue fuere nihil.

Qui lustris quatuor, doctus mysteria cæli
Desuper, humanum non tulit ore cibum.

Huic licet Arpinas, totusq; applaudere Pindus,
Et genus *Ascræi* debeat omne chori;

Tu tamen Helueticæ nata inter robora *Silvæ*,
Parnassi hanc ipsam fungere, *Musa*, vicem.

Tu patriæ tam illustre jubar, cedroq; perenni
Iure inscribendum carmine pange virum.

Clara virensq; suis terra **VNDERVALDIA** pratis.
Almaque *Silvani SAXVLA* vicus agri,

Nicoleo primas, felici fidere cunas,

Atque adeo patriæ tecta dedere domûs.

Nec genus indecores habuit, sed origine claros,
Secula plus quatuor stirpe vigenti patres.

Ver erat, & placidi clementior aura *Fauoni*

Iam fragrante nouum mulsit odore solum:

Phryxæusq; Aries sua cornua protulit, almam.

Cùm mira hæc proles tangere cæpit humum
 Prodigijs hîc cuncta scatent. Infantulus usum,
 Clausus adhuc utero, jam rationis habet.
 Editus in lucem, simul ac cæleste lauacrum,
 Et baptismalem vertice sumit aquam,
 More nouo geminos, cum Baptizante, Patrimos
 Noscit, & unâ ipsum cum Genitrice, Patrem,
 In puero puerile nihil: speculi instar, in æuo
 Prætulit insignem, lubriciore, facem.
 Ingenui mores, castique modestia vultus,
 Vsq̄ue per impubes emicuere genas.
 Nulla isthic leuitas: referebat semper adultum
 Seu ratione Virum, seu grauitate Senem.
 Vsq̄ue adeo, ante alios, Veri studiosus, ut ullos
 Mendaci nusquam sparserit ore logos.
 Virtute Obsequij (cui viuâ voce frequenter
 Sub lunâ nullam dixerat esse parem)
 Omnibus antebat, monitis parere Parentum
 Impiger, absque ulla suctus ubique morâ.
 Firmior ingenuis cùm sensim adolesceret annis,
 Intulit exosæ prælia prima gulæ.
 FERIA sexta prius, mox illum & FERIA quarta
 Vidit concessis abstinuisse cibis;
 Hisce diem Saturne tibi, tibi Cynthia sacrum
 Addidit, & solitas iussit ab esse dapes;
 Prodigia quin etiam pertæsus prandia, Comum,
 Et Comi socios fugit ubique sales.
 Atque adeo stomachi summa in certamina, dio,
 Præfixit ralem, percitus igne, basin.
 Turbæ obtrectanti, cui tot jejunia, & arctus
 Viuendi, nimiùm displicuere, modus,
 Pulchrè dissimulans, Sic suggerit Arbiter, inquit,
 Omniparens, hominem qui replet, atque feram.
 Majorum arbitrijs (à quorum scilicet ore
 Flectere nec larum sueueat ipse pedem)
 Connubij socias, præ vitâ cælibe; tædas
 Sulcipit, & sacri fert quoque vinclâ jugi.
 Sanctius hoc uno nil vidit terra marito,
 Nulla fuit casti noxa luesque tori.

Nam veterem vitæ retinensque augensque rigorem,
 Conjugij captum fert sine labe statum.
 Alter in alterius conspirat commoda conjux,
 Liber & ipse suo seruit, & ipsa DEO,
 Hic & concubiam crebro interrumpere noctem
 Cernuus inque stas cogere genua preces,
 Virtuti que omnem confertim impendere curam,
 Nulla inculpatum lite grauate torum.
 Ipsa quidem Conjux decimo, ceu vitis abundans,
 Pignore, Nicoleon fecerat esse patrem:
 Par proli sexus; sed major cura parentum,
 Hæredes cælo, quam genuisse solo,
 Consulis ad fasces per, plebiscita vocatus
 Liber ab oblato maluit esse gradu:
 Maluit ipse suos agitare inglorius annos,
 Ne mentem infidi verteret aura fori.
 Fortè altercantes agitabat curia lites,
 Ille suam causam dixerat, iste suam.
 Iudicis ambiguâ decisio stabat ab urnâ,
 Integer in votis jam Rhadamanthus erat.
 Verùm ubi, suscepto corruptus munere, Iudex
 Cogitat infontem voce vocare, Reum.
 Ignea nummiuorâ surgens è fauce fauilla
 Sensim sulphureas ejaculare faces,
 Nicoleos solus tam horrendam cernere flammam,
 E reliquis pyrios nemo videre globos.
 Territus hoc monstro, jam ardentius astra tueri,
 Et præ mundano, cepit, amare, luto.
 Conjugis ergo suæ consensum inquit; eundem
 Dat precibus cupidi sponte lubensque viri;
 Consiliumque probat: sed iniqui liuor Auerni
 Mille viro infidias, retia mille parat.
 Ipse sed infidijs, & toto fortior Orco,
 Subsidium quoties expetit, astra ferit.
 Quinquaginta ipsos ætate expleuerat annos,
 Cùm vitæ austeram lætus inire viam,
 Altera jam spreto cùm indicere prælia mundo,
 Et nihili cunctas pendere cepit opes.
 Abijciens ergo veterem cum veste nitorem,

Obtegit

Obtegit hirsutâ corpus inane togâ :
 Induit endromidem, leuis armat scipio dextram,
 Et caput, & nudos præcipit esse pedes.
 Hac pompâ attonitis, sexûs utriusque, propinquis
 Supremum blando personat ore, VALE,
 Diuûmq; auspicijs commendans patriam, & omnem
 Cum confanguineis, conjuge, prole, larem,
 Impigra ad Alsaticas vestigia destinat oras,
 Verteret instabilis ne pia vela Notus.
 Et mox Iurassi superato culmine, sentit
 Retrahi ad Helueticum se, quasi fune, solum.
 Obsequitur, paretque DEO; jamque humida noctis,
 Claudere Phæbeam cæperat, umbra, rotam;
 Cùm bonus in tenuem nutans Asceta soporem,
 Cælitus emissam cernit adesse facem,
 Perfundi que suos, velut ictu fulminis, artus,
 Torserat unde grauis viscera tacta dolor,
 Indoluere artus, sed post id temporis ullam
 Nec stomacho esuriem, nec tulit ore sitim.
 Vndervaldiacas exinde regressus ad Alpes,
 Introit abstrusam, quâ via nulla, specum:
 Principiumque nouæ, lustra inter inhospita, vitæ,
 Nulli hominum cupiens cognitus esse, facit.
 Aula fuere vepres, salebrosum culcitra saxum,
 Languida qui lectus membra foueret, humus:
 Alta Larix æstus, Titane flagrante, diurnos,
 Et pluuias cæli præpediebat aquas.
 Conscia cælestium, jugis meditatio, rerum,
 Vnica jeiuno ferclâ fuere Viro.
 Sic adeo inpransus, sic incænatus adegit,
 Indelibatis viribus, octo dies.
 Nam velut Hæbreos, lentes Babylonis, Ephebos,
 Plus quàm regales, quondam aluere, dapes:
 Sic ipsum Assyriâ meliusque magis que saginâ,
 Gratia diuinæ nutrijt Ambrosiæ.
 Displicuit stygio res portentosa colubro,
 Nec poterat tanti ferre trophæa viri.
 Ergo suos versare dolos, intendere casses,
 Mille nocendi artes, mille parare vias.

Clandestina priùs tentantur bella; jubetur
 Ultra naturam non catus esse suam.
 Nimirum Angelico poteris, temerarie, ritu
 Annonæ expertes semper habere dies?
 Desipit, humanum qui vult invertere cursum,
 Quique ultra metam non sapit, ille sapit.
 Quid juuat Icario cælum affectare volatu?
 Ut grauis ascensus, sic quoque lapsus erit.
 Sic quondam cecidit, qui Lunæ ad concaua vectus,
 Ducebat patrios non bene cæurus equos.
 Tu mage nosce hominem: peccas improvide, diam
 Confimili tentes si ratione manum.
 Tartareus sic sæpe quidem latrare molossus,
 Sic stygio tinctos spargere felle sales.
 Quin & finitimi, patriâque domoque propinqui,
 Nicoleo tales ingeminare strophas.
 Imâ namque specu quamcunque latere volentem
 Prodit, venantùm sedula turba canum;
 Admiransque hominem plebs Vndervaldia, suadet
 In sua, desertis, tecta redire, feris:
 Suadet, inhumano nec vitam abrumpere cursu,
 Nec Lachesis diras accelerare manus.
 Atque ait; Humanam tu eludere solus orexin?
 Nulli hominum tritam solus inire viam?
 Vtere concessis. Scelus est tentare Tonantem:
 Sis Custos vitæ, non homicida, tuæ.
 Respuit imbelles pugilis constantia tricæ,
 Prosequiturque suum, quo pede cæpit, opus.
 Nec consanguineis animus, nec carne mouetur:
 Nec prece, nec vaftris flectitur ipse dolis.
 Sed nec aperta timet Sathanæ fastidia, suffert
 Terrorem, inultus, verbera, flagra, minas.
 Iam speciem Libyci præsentat bestia monstri,
 Terrificatque omnem subdola larua specum:
 Mox ululans totam, frendensque, fatigat eremum:
 Mentita Arcadicam, jam rudit, ore feram:
 Iam coràm aggreditur, tunditque, trahitque, feritque,
 Gytratque arreptis, per nemus omne, comis.
 Durat magnanimo miles generosus in ausu,

Et

Et patiēdo, omnem fertque domatque Stygem.
 Ne tamen ipse suos, audiret, velle corymbos
 Citra imploratam, necere solus, opem;
 Intima susceptæ placuit mysteria vitæ
 Consilio docti tandem aperire viri.
 Is fuit *Osvaldus*, diuini semine verbi
 Iussus *Kernensem* pascere Mystra gregem.
 A puero exactos olli submissiūs annos,
 Propositumque animi significare sui:
 Et tot jejunio productos corpore menses,
 Et non infestam marcido in ore famem:
 Hanc, superūm nutu, se suscepisse; paratum
 Hanc nutu superūm, perpetuare viam.
 Ne tamen extra omnem videatur viuere rhombum,
 Et maiora suo quærere velle statu;
 Ejus ab arbitrio totum se stare, probatam
 A Pastore velut stare deceret ouem.
 Territus, Angelicum mirari mystra tenorem.
 Et toto, insolitum, corde stupere, virum.
 Arbitr ergo rei, vultumque, oculosque manusque,
 Brachiaque & nudos ritè probare pedes:
 Collumque & cunctas scrutari in corpore fibras,
 Et cautam modici capiti obire vicem.
 Pallidiora videt crispata corpora buxo,
 Et macie tostas extenuante genas.
 Et nimis angusta contractos pelle lacertos.
 Vixque coherentem, quæ tegat ossa, cutem.
 Et sine purpureo, gracilentum, sanguine, vultum;
 Et sine carne manus, & sine carne pedes.
 Chasmataque & fissas hinc inde dehiscere rimas,
 Præ nimia, in ficcis, ariditate, labris.
 Membra requisito caruere exanguia succo,
 Forma que præsentis plurima mortis erat.
 Nec tamen exsucco deërunt in corpore vires,
 Membra que sufficiens rexit obesa vigor.
 Iudicij magnos inani hoc carcere neruos,
 Ac latitare aliam, Curio sensit, opem.
 Continuare igitur tam fausto sidere captum.
 Hortatur, cælo suppetitante, modum.

Entheus

Entheus ipse nouas, inter spineta, latebras,
 Et magis obstruosos poscit inire sinus.
 Hosce requirenti, perque auia lustra meanti
 Prodigio monstrat lucidiore, DEVS.
 Quattuor è summo vidit descendere cælo
 In loca vepreti deteriora, faces.
 MARGO loci nomen, siluestribus undique dumis
 Aspera, & hirsutis facta crepido rubis.
 Latior has salebras, hanc Numinis indice doctam
 Introit, absque ullo se comitante, specum;
 Introit, ac Domino fretus ductore, frequentat
 A populo structam commiserante, casam.
 Suppetit hinc eadem quæ visa erat ante, suppellex,
 Quamque unam toto legit in orbe, Nihil.
 Captabat modicum; duro super assere, somnum;
 Cervicalis erant plumulæ, acuta silex.
 Sobrius hinc inter lacrimas Asceta profusas,
 Inter & ardentes linguæ animæque preces,
 Nescius humanæ, sensu tamen integer; escæ,
 Numini ad extremum seruijt usque diem.
 Seruijt; atque stans, ad mystica sacra, diebus
 Non detrectantem protulit inde pedem,
 Nempe DEI famulo diuini pabula Verbi,
 Numinis excelsam mens meditata trabem,
 Sumpta Salutiferæ, quot mensibus, hostia Censæ,
 Sacramenta, penus, nectar, Hymettus erant,
 Tanta quidem mouère vagos mysteria scrupos,
 Famaque multiloqui non erat æqua fori.
 Lecti igitur vigiles scitis communibus, arctâ
 Inuasère omnes obsidione vias,
 Accessum nulli, nulli tribuère recessum,
 Copia suspecti ne foret ulla doli.
 Integrum in excubijs tenuit Custodia menssem,
 Non subijsse ullum testificata penum.
 Quin etiam Thomas, Hertmanni Præfulis olim
 Perfunctus sacras, Præsul & ipse, vices,
 Vt sibi certa nouæ foret experientia famæ,
 Nicoles obscuram venit ad usque casam:
 Comique alloquio, Virtutis uterque decorem

Euehit,

Euehit, humanam damnat uterque luem.
 Præsule, Quæ tandem Virtus sit prima? rogante,
 Omne, inquit, punctum, Qui bene OBEDIT habet.
 Approbat, atque dari sibi morem Antistes, & aurem,
 Ac bolum panis mandere dente, jubet.
 Liber ab hoc uno, mandante Antistite, jussu,
 Submissas inter dum nequit esse preces:
 Tentat in insuetas Cererem demittere buccas,
 Bucca sed ingratum nauseat ægra cibum.
 Tandem ut conscissas in frustra minuscula micas:
 Glutiat, omnem operam gutture & ore locat.
 Ringitur insolito turbatus ab hospite venter,
 Nec potis est panem, nec tolerare merum.
 Præsul in extremum conuersus pæne stuporem,
 Dum videt offensæ prælia tanta gulæ:
 A tam morigero veniam obtestatus Alumno,
 Fama, ait, ô tanto quàm canit æqua Viro!
 Sacramenta igitur mirari exotica, habere
 A prauâ immunem suspicione fidem,
 Vnanimisque Deum pergunt celebrare, patrantem
 Prodigia in seruis, non imitanda, suis.
 Interim Eremitæ, toti sit cognitus orbi
 Rumor, & affines excubat ante fores.
 Naturæ stimulus, Bacchiq̃ue gulæq̃ue triumphus,
 Omnium in ore crepant, omnium ab ore volant.
 Huc velut ad Tripodem, Clarijque oracula Phœbi,
 Currit ab omnigenis, sexus uterque, plagis.
 Heluetiæ fidus, fummiq̃ue Tonantis amicum,
 Claustra inter modicæ conditum opaca casæ,
 Certatim innumerus satagebat visere cætus,
 Passus ab incultâ rædia nulla viâ.
 Repperit hîc certum quiuis afflictus asylum,
 Et non frustratam tristis & æger opem.
 Seruus enim prudens, fidulq̃ue Athleta Tonantis,
 Cui dedit æthereus plurima dona, polus;
 Occultas hominum mentes penetrauit, & imos
 Subtili inspexit cognitione sinus:
 Visentumq̃ue suam, penitissima pectora, cellam,
 Atq̃ue animi totum rescijt, antè, statum.

Sæpius

Sapius euentus præfagijt ipse futuros,
 Fatidicis pandens abdita quæque labris:
 Quæque dedit populis, diuino percitus æstro,
 Verba, Sibyllinam promeruere fidem.
 Illum inter reliquas visit quoque Ganeo turbas,
 Qui spurio infamem reddidit igne torum.
 Ille verecundum simulans adstare Iosephum,
 Integra ab Idalijs sit cui vita sacris,
 Nicoleo ad Melcham, comitante, abducitur amnem,
 Ipse sui viuum cernat ut inde typum.
 Continuò geminas, laruis crudelibus, umbras
 Prodire è medijs, cernit adulter, aquis:
 Cernit eas viuâ magis excandescere prunâ,
 Et vomere ignitos, fauce flagrante, globos:
 Monstroque attonitus, postquam Cocytia spectra
 Visu terribiles exhibuere modos;
 In Lamiâ expressas agnouit utrâque Corynnas,
 Quas sibi comixtas nouerat ante lupas.
 Iamque pauescenti Viden, ô temerarie, formas,
 Quas miser in lenis quæris amasque tuis!
 Corrige, sis, Paphiæ maleuada incendia redæ,
 Perditus Orcino ne cruciêre rogo.
 Dixit *Nicoleos*: correxit ganeo mores,
 Doctus ab hoc uno, cælum Erebumque viro.
 Sexcentos taceo. Lanione patebit ab uno
 Nouerit arcanos quâ ratione sinus.
 Ille quidem pecori coëmendo assuetus. in istas
 Sæpe tulit loculo fulua metalla, plagas:
 Et Dictatorem latitare hîc nescio qualem,
 AEmula Thesbitis qui gerat ora lenis.
 Præteritum, præsens, qui præsciat atque futurum,
 Qui sicco nullum glutiat ore cibum,
 Dum semel atque iterum, sparsis rumoribus audit
 Ipse rei testis, dixit, & augur ero.
 Fæno igitur replens pendentem è fune crumenam.
 Gestare Attalicas, histrio fingit, opes;
 Cornuaque attollens, ac ficto turgidus auro,
 Introit hirsuti lustra casamque viri.
 Præscit *Nicoleos*, fastumque ut sedet inanem,

Pone,

Pone, ait, ô laruam pone miselle tuam.
 In vacuâ quid fingis, opes, aurumque crumenâ?
 Ad cultum loculi non facit herba soli.
 Ne simula Cræsum, tua te *Constantia*, fili,
 Cùm passim soleat nomenclare Codrum.
 Rectiùs incedes, si cures esse, quod audis:
 Centoculum nullâ luseris arte DEum.
 Erubuit, Vatemque stupens. fucumque resorbens,
 Confusum retulit, vanus Agyrta pedem.
 Qui flammam Veneris, qui factum extinxit, eundem
 Vulcani ardentes extimûere faces.
 Corripuere ipsam furibunda incendia *Sarnam*,
 Flammarum rapidis perniciose globis;
 Iamque supra tostos ceperunt tecta penates,
 Inter & ambustas tigna crepare trabes.
 Nil populi accursus, nihil udi in plebe lacerti.
 Nil grauis affusæ profuit imber aquæ.
 Auxerat accensas Vulcani infania vires.
 Contiguas latè depopulata domos:
 Cùm celer ad notæ currit penetralia cellæ!
Nicoletiq; piam, Nuntius, orat opem.
 Ipse malum miserans, ascensi è culmine cliui
 Prospicit igniuomos lege carere globos.
 Sed Crucis extensum formando per aëra signum,
 Iam desperatæ fit medicina rei.
 Flamma Patri vix visa fugit, sensim interit ignis,
 Deferit inuasos Mulciber ipse lares.
 Deseruere omnem sopita incendia pagum,
 Virtutem orantis nescia ferre Senis.
 Plura recenserem; sed omittere plurima, suadet
 Trita hæc Magnatum tessera, *sermo breuis*.
 Addere de miro lubet hic quoque paucula visu,
 Euasit tantus, quo radiante, sophus.
 Apparere olim rutila, sibi vidit, in æthrâ,
 Schemata mirificæ prodigiosa *Rotæ*.
 Fulserat è mediâ facies clarissima spherâ,
 Vndique lucentes eiaculata faces.
 Mitra coronatam decorabat regia frontem.
 Qualis Cæsareas ornat amatque comas.

Enituie

Enituit toto Majestas cælica vultu,
 Et transformati mystica imago DEI.
 Seni inerant radij, quos luce auroque coruscos
 Distinxit varijs, mira figura, modis.
 Ex oculis radius prodiuerat alter; habebat
 Alter in aure suas, alter in ore bases.
 Ista quidem nimiam dum euibrat machina lucem,
 Strauit humi attonitum, machina visa, senem,
 Perstringensque omnes macilenti corporis artus,
 Scintillâ tactas læsit hiante genas.
 Læsit; & in vultu, ceu quondam in vertice Mosis,
 Conspicuum cunctis reddidit inde notam.
 Ista Rotæ facies, & dictæ schema figuræ.
 Nicoleum Actæâ plus docuere scholâ.
 In graphicâ certè cuncta hæc expressa, tabellâ
 Ante oculos voluit semper habere suos.
 Crebrius affirmans, missam hanc à Numine sphæram,
 Purum diuini Pneumatis esse librum:
 Dogma sacræ Triados, Fidei mysteria, cæli
 Abdita, in hac unâ se didicisse Rotâ.
 Ebrius id circo diuini à fonte Lycei,
 Quid mirum, humanam si renuebat opem?
 Ipsa viri sedes, & amata angustia Cellæ,
 Sicut odor pleni quæ redolebat adri,
 Tam suauis ambrosia fragrabat lapsius, ac si
 Cum vernante omnem chloride ferret Hyblam.
 Iamque in spelæo vicanos circiter annos
 Egerat, elusæ malleus iste gulæ.
 Cùm placuit purum jejunâ è corporis arcâ.
 Spiritum ad æthereos associare choros,
 Lustra ærumnoso bis septem agitabat in xuo,
 Primaque gliscentis tempora veris erant:
 Cùm super assueti decumbens assere tigni,
 Iam prælibato, per pia sacra, DEO,
 Immortalem animam, mortali è carcere, plenus
 Misit ad Empyreos, speque fideque, thronos. &
 Sic moritur, sic regna petens cælestia Iustus,
 Marginem, & electæ deserit antra casæ.
 Mors preciosa nimis, si cæli júbila spectes;

Si mundi gemitum, mors lacrimosa nimis.
 Rumor enim spargens defuncti fata prophetæ,
 In querebundo udas reddidit orbe genas.
 Indoluit jam priuâ suo plebs omnis aſylo,
 Ereptum hic medicum fleuerat, ille patrem.
 Luxerat amiſſum Siluania tota Patronum,
 Theſaurum patrij delitiumque ſoli.
 Rituque eximio, jam mortis lege ſolutum,
 In *Saxellensi* condidit AEdē, virum.
 Conditur, ut diâ poſthac recreetur ab eſcâ,
 Neſcijt humanus quem recreare cibus.
 Quemque ſuis Natura epulis, quem Maſſicus humor,
 Quemque Syracofia blanda libido gulæ
 Allicere haud poterant, meliore allectus oliuo,
 A dio cunctam nunc replet ore famem.
 Quàm verò hæc fuerit cæleſtes inter Ephæbos,
 Inter & Elyſias mors celebrata plagas:
 Plurima morborum docuit farrago, medelas
 Funeris ad capulum qui reperere ſuas.
 Exciuere omnem Iuſta hæc funebria plebem,
 Deſeruere ſuos, diues inopſque, lares.
 Quiſque repente miſer, cæcus, ſurdaster, & æger,
 Ad ſacra ſollicitos, buſta, tulere gradus;
 Quorum ubi præſentes coluit reuerentia Manes,
 Præſentem cœli vidit aſſeſſe manum.
 Sepoſitis jam claudus agens veſtigia fulcris,
 Plus ſolito abjgnos, plaudit, abiſſe pedes.
 Alteri anhela grauis dum torret viſcera febris,
 Cedere quartanam gaudet & ipſe luem.
 Quiq; Machaonias nequicquam inhiabat in herbas,
 Quique Epidauream ſollicitabat opem,
 Viuum funereâ ſentit Podalirium in urnâ,
 Sentit aſſeſſe ſuo pharmaca quiſque malo.
 Hic verò innumeram ſi exilis Epistoſa tabem,
 Si perſanatas enumerare febres:
 Ad Subſiluanum miracula viſa ſepulchrum,
 Tentaret ſolitis ſi memorare metris:
 Cogere in anguſtam, tentaret Epistoſa, foſſam
 Hellespontiaci ſtagna profunda freti.

E signis aliud meminisse, aliudque trecentis,
Vix patitur curtæ finis & ordo rei.

Capti oculis aliqui qui concauo ab orbe tueri
Lumina Phebeæ non potuere rotæ,
Ad Saxellensem, cælestia Numina, tumbam,
Ut visum acquirant, supplice corde rogant:
Reddita lux oculis, perhibebat ad astra profusas,
Numinis assensu non caruisse, preces.

Ducebat surdam Mater nimis anxia natam
Ad tam mirifici lustra casamque viri.

Introit hæc cellam, precibusque fatigat Olympum,
Curatâ, ad patrios mox redit, aure, focos.

Præsul in Heluetijs, Benedictus nomine, claudos
Flectere Apollineâ, dum nequit arte pedes:
Surgit, & ascenso per saxa, per arua, per undas,
Prodigiosa Viri lipsana quærit equo;

Quærit, & inuentam, dum vota exoluit, ad aram,
Calcis utrinque tumor, cedit utrinque dolor. e.

Transijt Arctoas hæc emphasis Helueta gentes,
Danumque hanc ipsam traxit ad usque casam.

Claudus erat, nassaque prius solitabat & hamo
In sua squamigeros cogere lucra greges,

At pedis inuisos perpeffus & ipse dolores
(Dum suppleant tremulum lignea fulcra gradum)

Sacra, profana, suis quærit medicamina talis;
Cura sed in patrio non iuuat ulla solo.

Compostellam igitur, terrasque inuisit Iberas;

Nec tamen exorat, quam miser orat, openi:
Cælestique suam Cosmo tardante medelam,

AEger in Hesperijs marcet, ut antè, plagis.
Interea somni post sparsa papauera, Morpheus,

Dum videt in tristi languida membra toro.
Surge, ait, inque alijs tibi quære Machaona terris;

Ostia Teutonici sunt repetenda soli.
Helueticas inter Chiron tibi suppetit Alpes

Inde manet plantam cura salusque tuam.
Nicolei manes illic venerare: medetur.

Dextra Dei cunctis, ejus ad ossa, malis,
Paret, & Ascetæ per in hospita tesqua sepulchrum,

Per

Per loca centuplici plena labore, subit.
 En tibi portentum! Quod *Compeffella*, quod omnis
Dania, quod medicæ non tribuere manus,
saxula dat Cimbro. Sacram vix repit ad ædem.
 Nicoleum & magnos vix vocat ore DEOS:
 Planta repente grauem cum perfanata tumorem,
 Equæ medullâ omnem sentit abîsse luem.
 Exilit ingeminans diuina charismata Cimber,
 Suffigit medio fagina fulcra tholo:
 Prodigiumque ingens mundo admirante, reuertit
 Velo, ad Codanum, (prosperiore, finum.
 Turba frequens hominû letho jam proxima, cymbam
 Hoc quoque ab iratis auspice saluat aquis.
 Præcipiti puero, procerâ ex ilice lapso,
 Trajecere acres intima colla fudes.
 In lecto teneram, suppressus pufio, vitam
 Perdidit, ac mortis non nisi præda fuit.
 Hæsit in oclusâ, buccella imperuia, buccâ,
 Horrente inuisum gurgulione cibum;
 Iamque epiglottis erat secluso, visa, meatu
 Perdere velle ipsam, cum comedente, gulam.
 Partem aliam torrens rapido suppressit in aluêo:
 Obstruxit fauces huic graue rheuma suas:
 Altera congeries, laxatus AEoli habenis,
 Cernit in irato fata suprema lacu.
 Parturiens, comitante suo, creberrima, fætu
 Funeream visa est, velle subire scrobem.
 Verùm ope diuinâ, cum tot languoribus ægri
 Nicolei sacros aut adiere lares,
 Aut veteri sese commendauere Parenti,
 Falcibus armatas impediere Deas.
 Suffocatiuus cessit cum rheumate branchus,
 Præcipiti agrestes nil nocuere fudes:
 Fugit ab obstructo buccellæ injuria collo:
 Reddidit immunem fluctus & undâ ratem.
 AEolus horrifonos multauit carcere ventos,
 Versa est in tutum barbara Scylla vadum.
 Atropos, incaptum jam prona abrumpere filum,
 Seruauit nomen, parcere iussa, suum.

Calculus, atque acres Dysuria, & hernia, pestes,
 Tam sibi præsentis nusquam habuere DEOS.
 Testantur reliquas suspensa anathemata febres;
 Ad tumulum magni quæ cecidère Viri.
 Herculei hæc certè cecidit contagio morbi,
 Siue Epilepsis erat, siue phrenitis erat.
 Annè igitur mirum, si vulgi vocibus audit,
 Morborum requies publica, certa salus?
 Salve stelligeri Iaspis pretiose Palati,
 Gloriæ inauratâ jam redimite stolâ.
 Helueticæ Tu gentis honos. Tibi patria festos
 Instituet, memori semper amore, choros.
 Perge, age, certantem mundani in puluere circi,
 Pastori æterno conciliare, gregem,
 Sermo sed hæc tanti ne Principis obruat aures
 Longior, imposito, Littera, sine, tace.

A. Nascitur mundo Nicolaus, Anno Domini 1417. die XXI.
 Martij. B. Nascitur cælo Anno 1487. eodem Mensis Martij Die
 qui Diuo Benedicto est sacer. C. erat Episcopus Lausannensis. &c.

VI.

ARGUMENTVM.

Cenerosissima populi Helueticæ acta, ve-
 litationes & prælia, cum præ multitudine ex-
 poni non possint singula; visum est eorundem non-
 nulla in angustam Epistolæ huius epitomen redigere,
 & grandiores cothurnos merita, parcioris Camœnæ
 versiculis Lectori insinuare potius, quàm explicare:
 authoribus ipsis, quos inspicere licuit, in epistolæ
 calcem reiectis.

C A R O.